

Opinia prawna
w przedmiocie cofnięcia uprawnień do nadawania stopnia doktora

I. Stan faktyczny

Pytająca jest doktorantką na kierunku X pewnej uczelni. Powzięła informację o cofnięciu uprawnień do doktoryzowania się na swoim kierunku. Doktorantka skierowała następujące pytania: Jak będzie wyglądała w powyższej sytuacji kontynuacja studiów doktoranckich oraz wypłacanie przyznanych stypendiów doktoranckich?

II. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595, ze zm.; dalej jako ustawa);
2. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2016 r., Poz. 1842 ze zm.; dalej jako p.s.w.).

III. Analiza prawna

Uzyskanie uprawnienia do nadawania stopni i tytułu wymaga spełnienia przez wydział wielu kryteriów formalno-prawnych oraz merytorycznych w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych. Szczegółowe wymagania w tym zakresie opisuje Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Uprawnienie, o którym mowa wyżej, nadaje Centralna Komisja na wniosek jednostki organizacyjnej, biorąc pod uwagę poziom działalności naukowej lub artystycznej jednostki oraz liczbę zatrudnionych w niej osób posiadających tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego, określoną w art. 6 ustawy. Centralna Komisja nadaje to uprawnienie po zasięgnięciu opinii Rady

Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wyrażonej w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego wniosku o wyrażenie opinii.

Na podstawie art. 6. ust. 1 ustawy: uprawnienia do nadawania stopnia doktora w określonej dyscyplinie może otrzymać jednostka organizacyjna, zatrudniająca w pełnym wymiarze czasu pracy i jako podstawowym miejscu pracy co najmniej osiem osób posiadających tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego, reprezentujących dziedzinę nauki (w której mieści się dyscyplina), w zakresie której jednostka organizacyjna ma otrzymać uprawnienia

Na podstawie art. 6. ust. 1. ustawy: uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w określonej dyscyplinie może otrzymać jednostka organizacyjna, zatrudniająca w pełnym wymiarze czasu pracy i jako podstawowym miejscu pracy co najmniej dwanaście osób posiadających tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego, reprezentujących dziedziny nauki, w zakresie których jednostka organizacyjna ma otrzymać uprawnienie, w tym co najmniej trzy osoby posiadające tytuł profesora uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego może obejmować tylko te dyscypliny naukowe, które w danej jednostce organizacyjnej są reprezentowane przez co najmniej pięć osób zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, posiadających tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego.

Na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 ustawy, jeżeli okresowa ocena poziomu działalności naukowej lub artystycznej jednostki organizacyjnej, która stanowi podstawę do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego, jest negatywna, Centralna Komisja może:

- 1) ograniczyć uprawnienie przez zobowiązanie jednostki organizacyjnej do przedstawiania Centralnej Komisji do zatwierdzenia każdej uchwały o nadaniu stopnia doktora;
- 2) zawiesić uprawnienie na czas określony, nie dłuższy niż trzy lata;
- 3) cofnąć uprawnienie.

W przypadku zawieszenia lub cofnięcia uprawnienia czynności związane z zakończeniem prowadzonych przewodów doktorskich i habilitacyjnych przeprowadza jednostka organizacyjna wskazana przez Centralną Komisję.

Przepis art. 9 ust. 2 ustawy wyczerpująco określa zamknięty katalog działań o charakterze represyjnym, które może podjąć organ w przypadku sformułowania negatywnej opinii w toku dokonanej okresowej oceny poziomu działalności naukowej lub artystycznej jednostki organizacyjnej, z których najsurowszym obok zawieszenia przedmiotowych uprawnienie na czas określony, nie dłuższy niż trzy lata (pkt 2) jest cofnięcie przedmiotowych uprawnień (pkt 3). Najłagodniejszą zaś formą działania jest ograniczenie przedmiotowych uprawnień przez zobowiązanie jednostki organizacyjnej do przedstawiania Centralnej Komisji do zatwierdzenia każdej uchwały o nadaniu stopnia doktora (pkt 1).

Jak wynika natomiast z art. 195 p.s.w., jednostki organizacyjne uczelni oraz jednostki naukowe posiadające uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego albo co najmniej dwa uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora mogą prowadzić studia doktoranckie w zakresie dyscyplin odpowiadających tym uprawnieniom. Z przepisu tego wynika, że uprawnienie do prowadzenia studiów doktoranckich jest skorelowane z uprawnieniem do nadawania stopnia naukowego. Utrata uprawnienia do nadawania stopnia jest równoznaczna z utratą uprawnienia do prowadzenia studiów doktoranckich.

Natomiast w związku z tym, że stypendia doktoranckie zostały przyznane decyzją rektora, do wstrzymania ich wypłacania konieczna byłaby zmiana decyzji lub jej uchylenie. Ze względu na określone w Kodeksie postępowania administracyjnego ściśle przesłanki takiego działania, należy je uznać za wątpliwe. Toteż wypłacenie przyznanych decyzją administracyjną stypendiów doktoranckich należy uważać za pewne. Ze względu na wątpliwość związaną z dalszym prowadzeniem studiów doktoranckich na kierunku X uczelni Pytającej, trzeba wskazać, że wątpliwe jest przyznanie dalszych stypendiów (na kolejnych latach studiów doktoranckich).

Zespół Prawny

Rzecznika Praw Doktoranta